

Svenska Jägareförbundet är en folkrörelse med cirka 200 000 medlemmar. Förbundet bildades 1830 i syfte att rädda viltstammarna samt att främja en långsiktigt hållbar jakt. Svenska Jägareförbundet har även ett allmänt uppdrag av regeringen att leda den praktiska jakten och viltvården i Sverige.

Nationella kansliet finns på Öster Malma mellan Stockholm och Nyköping. Kontor med jaktvårdskonsulenter finns i hela landet. Svenska Jägareförbundet informerar även via sina tidningar; Svensk Jakt, Svensk Jakt Nyheter, barn- och ungdomstidningen Akila och via hemsidan jagareforbundet.se. Ett brett samarbete finns med naturvårdsorganisationer, myndigheter, kommuner och branschföreträdare och internationella systerorganisationer.

Jaktetiska riktlinjer
för uppfödning,
utsättning och jakt
på utsatt fågel

Svenska Jägareförbundet
Vårdar det vilda

Öster Malma, SE-611 91 Nyköping
Telefon: 077-1830 300 · medlem@jagareforbundet.se
www.jagareforbundet.se

Svenska Jägareförbundet, Sveriges Jordägareförbund, Sveriges Yrkesjägarförening, Svenska Kennelklubben och Lantbrukarnas Riksförbund har gemensamt utarbetat följande riktlinjer för uppfödning, utsättning och jakt på utsatt fågel.

Förändringar inom jord- och skogsbruket har tillsammans med annan miljömässig påverkan trängt undan ett flertal viltarter. Ofta krävs det betydande viltvårdsinsatser i form av biotopvård och hänsynstagande för att återskapa mera viltrika marker. Utsättning av vilt liksom även predator kontroll är komplement till detta.

Uppfödning av fasaner, änder och raphöns för utsättning och jakt har i Sverige, och även i många andra länder, en lång tradition.

Syftet med utsättning av vilt är att etablera eller förstärka det naturliga

viltbeståndet och att därigenom också öka markens jaktliga avkastning. För att utsättning och jakt skall lyckas krävs oftast anläggande av planteringar för viltskydd och/eller foderväxter, lähäckar, skogsbryn och våtmarker. Även viltåkrar, skyddszoner utmed vattendrag, sprutfria zoner och andra hänsynstaganden i jordbruket har stor betydelse. Dessa åtgärder främjar i hög grad även de vilda bestånden av olika viltarter.

Jakt och viltvård i olika former bidrar även till ökad sysselsättning på landsbygden.

Alla viltbefrämjande åtgärder bidrar i hög grad till att den biologiska mångfalden ökar. Insekter, småfåglar och rovfåglar gynnas på olika sätt av de åtgärder som föranleds av de jaktbara arterna.

Uppfödning

- För viltuppfödning i större skala bör ansvarig personal ha genomgått utbildning på jaktvårdsskolorna Öster Malma eller Kalö, eller på annat sätt skaffat sig motsvarande dokumenterade kunskaper.
- Viltuppfödning ska ha erforderligt tillstånd från respektive myndighet.
- Viltuppfödning bör följa de särskilda rekommendationer som utarbetats av berörda organisationer.

Svenska Jägareförbundets jaktetiska riktlinjer

1. *Vi respekterar viltet, naturen och samhället*
2. *Vi vårdar en naturresurs på ett hållbart sätt*
3. *Vi vårdar jaktens namn och rykte*
4. *Vi söker och förmedlar kunskap*
5. *Vi är nogra med säkerheten*

Utsättning

- Utsättning ska ske i för respektive art lämplig biotop.
- Utsättningsfåglar ska vara i god kondition, väl fjädrade samt ha ett naturligt födosöks- och flyktbeteende vid jakttillfället. Biologiska skillnader gör att nyss nämnda kriterier infaller vid olika tidpunkter för respektive fågelart. Erfarenhetsmässig innebär det att utsättning för jakt ska ske; för fasan minst 2 månader, för gräsand och raphöna minst 1 månad före första jakttillfället.
- Antalet utsatta fåglar ska anpassas till biotopens kvalité och storlek.
- Utsättnings/foderplatser ska anpassas så att de smälter väl in i naturen och inte stör landskapsbilden.
- Utsättningsplatsernas utrustning som kullhus, burar och annan utrustning ska tas hem när de inte längre används.
- Platser som används kontinuerligt för utsättning och utfodring ska vårdas så att bestående slitage, skador eller miljöproblem ej uppkommer.
- Vid jaktträning och jaktprov med stående, stötande och apportrande fågelhundar gäller även Svenska Kennelklubbens föreskrifter och allmänna råd för utsättning av fågel.
- Fångstredskap ska vara typgodkända, tydligt märkta, i gott skick samt nyttjas enligt gällande regler.

Jakt

- Jägarna ska vara väl förberedda genom träningskytte och ha god kunskap om lämpligt skjutavstånd.
- Jakten ska bedrivas med iakttagande av god jaktetik och ett allmänt jägarmässigt uppträdande.
- Tider för jakt och jaktträning med hund ska respekteras (16 augusti – 15/30 april).
- Skjutet vilt ska behandlas med vördnad och respekt. Eftersökshund/ apportör ska alltid finnas med vid jakten i erforderligt antal.
- Skjutet vilt är livsmedel och ska behandlas därefter.
- Jakten ska bedrivas på ett sådant sätt att hänsyn tas till allmänheten.
- Tomhylsor, patronaskar och dylikt får ej lämnas kvar i markerna.
- Jakt ska inte bedrivas oftare än att viltet finner trivsel och återvänder i markerna.
- Viltstammarna ska beskattas med hänsyn till förekomst och årsförnygring.

Under förutsättning att denna policy och övriga regler för uppfödning av vildfågel för jakt, jaktträning och jaktprov följs anser berörda organisationer att verksamheten är en tillgång i viltförvaltningen.

	FASAN	RAPPHÖNA	GRÄSAND
Ursprung Kort historik	Inplanterad från Asien. Inplanterades på 1800-talet, de första vilda stammarna etablerades i början av 1900-talet.	Troligen inhemsk art i Sverige. Har alltid fluktuerat mycket i antal. Stödutsättningar gjordes redan på 1500-talet.	Inhemsk art i Sverige. Stödutsättning ofta i samband med anlagda våtmarker.
Utbredning	Södra och mellersta Sverige.	Skåne, Gotland och Öland. Fläckvis i Götalands och Svealands kusttrakter och slättlandskap.	Hela landet utom fjällen. Flyttfågel. En liten andel gräsänder övervintrar i södra Sverige samt i parker och dylikt.
Biotopval	Föredrar ett varierat jordbrukslandskap med refuger som erbjuder skyddande växtlighet och hög insektsproduktion.	Jordbrukslandskapet. Behöver skydd mot vind och rovdjur.	Skärgård, sjöar och vattendrag. Lever i grunda vatten.
Föda	Gröna växtdelar, spillsäd och frön. Kycklingarna äter insekter.	Skott, fröer och blad av olika växter (ffa gräs- och ogräsväxter). Kycklingarna äter insekter.	Olika växter (vatten- och strandvegetation), fröer och ryggradslösa djur. Ällingarna (ungarna) äter insekter och andra smådjur.
Social organisation	Revirhävande tupp med flera honor inom reviret. Framgångsrika tuppar håller 6–7 honor inom reviret. En till två honor är dock mer normalt.	Parlevande. Utparning i början av våren. Tupp, höna och kycklingar följs åt fram till nästkommande senvinter.	Parlevande. Utparningen sker på hösten.
Häckningstid	Äggläggning i mitten av april.	Äggläggningen börjar i mitten av april.	Äggläggning i mars–april.
Antal ägg	6–16 olivgröna ägg ruvas i 25 dygn.	10–20 olivgrå ägg ruvas i 25–26 dygn.	8–12 gröngula ägg ruvas i 27–28 dygn.

